

Latweefchu Awises.

61. gada-gabjums.

Nr. 22.

Trefchdeenā, 2. (14.) Junijā.

1882.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schruden, Kurland. — Ekspedizija Westhorn lga grahmatu-bohde Jelgawā.

Rahditajs: No eefschemehm. No ahrsemehm. Wisjamatahs sinas. Labislaws un Marija. Rahdas neeku walodas par semes isdalischamu. Drupas un brusas. Atbildes. Slubinaschanas.

No eefschemehm.

Behterburga. Generaladjutants grahfs Schuwalows schim brihscham usturotees Parisē un nodohmajocht wasaras laiku pawadiht Franzijā. — **Pilsehtu likums,** kā „Mosk. Bed.“ stahsta, waldiba griboht daschus nofazijumus pahrgrohst. Wispirms wina griboht atmeht dohmneeku tagadejo zelschānu pehz schkirahm un winas weetā eewest zelschānu pehz pilsehtas kwartateem, waj eezirkneem. — **Tablak griboht** nofaziht, ka pilsehtas waldes lohzehti nedrihst buht ari dohmes lohzehti; ka gubernas pilsehtu-pahrwalde turpmal fastahdama is wisu gubernā atrohdochohs pilsehtu deputateem; ka weetigahm awisehm jadohd plashaka brihwiba pee pilsehtas jautajumu apspreeschanas, un beidsiht, ka ja-issrahda stingris preekschrahts preeksch nekustamas mantas takseereschanas. — **Leelfirsts Wladimirs Alekxandrowitschs** 24. Maijā pahrbrauzis no Maslawas Behterhosā un ohtrā deenā jau atkal aizjetojis us ahrsemehm. — **Grahfs Loris-Melikows** no Keisara Majestetes par dahwanu dabujis dahrgu, ar Jurga-swaigsi isgrefnotu zigaru-dohsi. — **Tabakas pahrdohschana** bes bandrolehm esohht fasneegusi netizamu mehru. Daschi no leelateem tabakas fabrikanteem stahstohht, ka tikai $\frac{1}{10}$ dala no isfmehkejamahs tabakas un papirofeem esohht dewusi krohnm peenahzigo dalu; $\frac{9}{10}$ dalas tohpohht pahrdohhtas bes krohna muitas aismalshaschanas. — **Tautas-avgajimoshanas ministerija** zeroht, ka malka par preekschlasijumu klaufishchānu uniwersitetēs un par mahzibu gimnasijās schini gadā eenesichohht lihds 22 milj. rubtu. — **Pareistizigā Palestinas beedriba** 21. Maijā atklahta leelfirsto Nikolaja Nikolajewitscha Bezakā pili. Starp beedribas dibinatajeem peeminami: leelfirsti Sergejs Alekxandrowitschs un Michails Michailowitschs un Chitrowo lgs. Beedriba grib pabalstih pareistizibu swehtajā semē, sneegt padohmus un palihdsibu Kreewu swehtjekineekeem un isdohht mahzitu wihru pehtijumus par Palestinu. — **„Waldibas Wehstnesis“** sino, ka Kolpakowetis eezelts par stepu generalgubernatoru un par jaun-eerihkotā Dmskas kara-apriaka komandantu, un Tschernajews par Turkestanas generalgubernatoru un Turkestanas kara-apriaka komandantu. — **Keisara Majestete** aizi-nahts par kuhmu jaunpeedsimuschajam Pruhshu prinzim. Leelfirsts Sergejs bijis Keisara Majestetes weetneeks. — **Sina par generala Albedinska atlahpshanohs** no Warschawas generalgubernatorā amata, kā „Nowoje Wremja“ tagad isflaidro, esohht bijusi par agru. — **Tautas-avgajimoshanas ministerija** tagad isstrahdajocht jaunu programu preeksch Baltijas gubernu skohlahm. — **Wehstuku pastmarku** zena atkal tikschoht pamasinata, prohti no 7 us 6 kapeikahm.

Is Kursemes. Par besgaligahm musinaschanahm un rihdischanahm pee luhgschanas un fuhdsibas-rakstu sagatawoshanas „Behterburgas Wahzu awise“ esohht dabujusi is Kursemes schahdu rakstu: „Neskaitami agitatori (musinataji) wasajahs tagad aplahrt un slubina laudis us fuhdsibahm. Ka pee tam netohp strahdahs tautas un tautibas labumā, buhs saprohtama leeta, jo rihdischanas un luhgschanas-rakstu sarakstichana ir palikuschas par labu petnas awotu. Musinataji netaunahs saweem nabaga „apspeestem“ tautas brahleem iswillt pat pehdigo grafiti is kabatas, jo tas tohpohht isdohhts preeksch augsta, swariga mehrla. Rahds pasihstams adwokats Mihgā ir isdabujis, ka scho leetu waretu wehl paplashinahht; tapehz ir laidis pee pagastu waldehm ihpashus rakstus un apshohlis par 25 rubl. rakstih tikdaudf fuhdsibas-rakstu, zil pagastā ir fuhdsjetaju, un fuhdsjetaji gan jau spehschoht sadabuht neezigohs 25 rubulishus. Par wisu Kursemi sanahhtu no

neezigajeem 25 rubulischeem galu-galā kahdi 15 tuhst. rubtu, un schi summa nebuhtu ne buht smahdejama. — Tomehr ar to ween wehl naw deewagan, ka, ka Latweefchi zere, wisas winu wehleschanahs tikschoht peepilditas un teem fainneekeem, kas wehl naw sawas mahjas pirkuschi, tahs tikschoht no muishneeku semes teem eerahditas par ihpashumu, bet ari teem, kas jau sawas mahjas eepirkuschi, tikschoht wehl pehz winu paschu wehleschanahs seme peedalita klahht, jo wisa seme peederohht Latweefcheem. Katram radisees weetina, kur tam auklinas schnauds. Weens wehsees p. p. mescha gabalu, jo tas winam wehl truhst; ohtram wajadschahs kahdu gabalu plawas, lai waretu labaki ustureht sawus lohpus, un katris dabuschohht, ko wehsees.

Wakara-Kursemē ari gahja aplahrt kahds raksts, kurā bij atrohnamas wisas schahdas wehleschanahs. Rahds Kursemes muishneeks, kas tureja muishu us arenti, sazija kahdam Latweetim, ka ari winsch griboht parakstitees, tapat kā ziti, jo rakstam bij parakstu bes skaita. Latweetis winu usskatija ar platahm azihm un wajzaja, kā winsch nahkoht us tahdahm dohmahm; winsch jau esohht muishneeks, un luhgschanas-raksts esohht preeksch semneekeem. „Es jau ari esmu til nohmneeks un wehletohs kahdu semes gabalu dabuht par ihpashumu,“ muishneeks sazija. Latweetis kratija galwu un teiza: „Zuhs ne-esat Latweetis; tikai Latweefchi war dabuht semi.“ Tik tahlu ir gahjuschas agitatoru musinaschanas, ka taisnibas juhtas pee wispahrigi pahrtikuschahs Latweefchu tautas ir palikuschas schaubigas.“

Tahdas sinas teescham neskan jauki! Un ja schis sinojums buhtu pareis, ko mehš, sinams, newaram un ari negribam apgalwoht, un tam ari labi netizam, tad ikkatram, kas pateesi mihle muhsu tautu, ir japaleel wisai behdigam, jo tad wasankeem un tautas sweedru fuhzejeem buhtu isdewees peekrahpt tahdus, kas labprahht tij blehau walodahm. Buhtu itin labi bijis, kad minetā awise, kurai tas adwokats Mihgā esohht „pasihstams“ jeb sinams, to adwokatu buhtu pefautusi ar wahrdu, jo tad ari mehš un ziti sinatu, kas tas tahds ir. Mehš esam pahrleezinati, ka prahtigi zilweki fargasees no tahdeem luhgschanas un fuhdsibas-rakstu kaldinatajeem, kas senatoru rewisiju tad isleetatu preeksch sawa mazina pildishanas. Un ta buhtu tautas isfuhlschana, lai wina ari notiktu zaur mihligeem, gludeneem wahrdeem un nesin kahdahm apshohlischanahm, ko paschi isdohmā, laudis apmulsinadami. — **Senatora** lgam ir gruhts un swarigs darbs ustižehts. Scho gruhtu darbu nebuhs padariht zaur leelateem, tufschem raksteem wehl gruhtaku. Kā senatora lgs lai sin, kurā no teem daudseem raksteem, kas winam laikam taps esneegti, rohnahs luhgschanas un wehleschanahs, kas werd is luhdsēju sirdihm un tamdeht ir eewehrojamas, un kursch no teem raksteem ir sarakstihst ihpashu kahda rakstijaja petnas deht, un — tamdeht nebuhs eewehrojams? Tahdai buhschanai waldohht, senatoru rewisija, griboht — negriboht, fanems daschu rakstu ar ne-ustizibu, nesinadama, waj raksts tezejis is tihras, waj netihras spalwas, waj rakstā rohnahs leetas, kam pamats, jeb tikai kahdas no „semneeku kehrejeem“ sadabutas fuhdsibas un wehleschanahs, kam naw nekahda pamata. — **Wahrdu** fakohht, mums tee augtee walstiwihri, kas kā muhsu Schehligā Kunga un Keisara weetneeki pee mums ir atnahkuschi, ir ja-ustuhko par tahdeem, kam nedrihst zelt preekschā wisu-wisadas neeku leetinas jeb rakstus, ko kahdi naudas kahrtigi „tautas aplaimotaji“ schim un tam ispeesch. — **Lai fuhdsibas un luhgschanas-raksti,** kam naw nekahda pamata un kas pehz pastahwoscheem likumeem newar tapst eewehroti, pahreleku nepahrpulshu Mihgu, kur senatoru lgi schim brihscham miht, tad buhtu prahtigi, kad tee, kas grib ko fuhdsiht un luhgtees, papreekschu sarunatohs ar prahtigeem wihreem, kahdu Baltijā teescham netruchst. Pee tam mehš wispirms

dribu. Un tomehr s'chee fainneeki tiz frohga p'fahpafchanahm, ka fcho un nahkofchu gadu walidiba atuemfchoht wifseem semes ihpafschneekem semi un to isdalifchoht semneekem weenlihdfigas dalas. Schahda wihse daschi fainneeki un meschu ihpafschneeki eebedeti, isgahjuscha seema fahlfuschi pahrdohht fawus mescha gabalus par smeekla naudu. Lai gan mesch tur naw wisai dahrgs, tomehr weena defetina laba mescha malfaja lihds 50 rubl. Isgahjuscho seem' tapa pahrdohht tahds mescha gabals par 15 rubl. defetina un wehl lehtaf; pat newareja dabuht pirzejus. Neweens ari, kaut buhtu spehjis un gribejis, nepirka, jo katriis dohmaja, ka dabufchoht meschu par walti un kas buhschoht pirzis, tam tapschoht atuemts.

Uf schahdu wihsi weegprahtiba pati few ir^o greefufi rihkftes. Meschu ihpafschneeki zeeta f'lahdi, tapehz ka meschu pahrdewa par lehtu naudu, un tee, lam mescha nebij, aiflaida isdewigo laiku walti garam, meschu nepirkdami. Daschi meschu ihpafschneeki nu gan ir nahlfuschi pee prahta un nepahrdohd wairs atlikufschohs mescha gabalus par smeekla naudu; bet rafees ari wehl tahdi, lam no mescha ir bailes. Bet tee, lam mescha ir wajadfigs, gaidihs walti uf s'chehlastibas dahwanu (милость), kur teem zita mantu, ta fakohht, flehpi eemetifchoht.

Mehs no fawas pufes waram tahdeem weegprahtigeem meschu pahrdewejeem faziht, ka tas nekad newar notikt un ari nenotiks. Waldiba luhko uf tam, ka likumi taptu peepilditi, un likumi farga katra mantu. Jau fawa 12. nummura rakta „Zeema Wehstnefis“, ka sem Reifara un likumu fargafchanas illkatriis war semi pirkt un zaur tikufchu strahdashanu eegahdaht, kas tam ir wajadfigs. Neeenam naw jabihstahs, ka wina manta taps atuemta.

To paschu mehse — mineta awife faka — „ari tagad apstiprinam, un luhdsam fawus labwehligohs lasitajus un ihpafchi aprinka un zeema preekschneekus, lai to pasafa un isflaidro ari teem, kas fawa nesapraschanan tiz nepateefahm runahm par semes isdalifchanu. Tahdas runas dara leelu f'lahdi; fajauz laudihm prahtu un kawe fainneezibas un ruhpnenezibas darbus. Pee tam zeefch leelako f'lahdi semkohpis fawa fainneeziba un amatneeks pee fawa amata. Semneeki gaida deewessin ko, un nedara wairs fawu darbu, ka peenahlahs, zaur ko pascheem noteek f'lahde. Likums un firds-apsina pawehl katram, lai gahda, ka tahdas walodas un rumas netaptu isplatitas, un lai ikweens ruhpetohs par fawu un par wisapahrigo labumu.“

Reeku walodas par semes isdalifchanu — ka fapni gefigas galwas — bij dsirdamas schad un tad ari Baltijas gubernas. Tagad, kamehr mahju pirzeju flaitis weenmehr eet wairuma un isglichtiba wairak isplatahs, dsirdam, paldeews Deewam, dauds masaf tahdas neprahtigas walodas, ko ir isdohmajufchi sozialisti jeb tahdi zilweki, kas gohdigi nopelnito mantu turigeem labpraht atuemtu un dohtu teem, lam naw, lai tee ari buhtu pehdigee palaidni un wasanki. Mehse Latweefchi ar tahdahm leekahm dohmahm nenokufamees, jo sinam, ka Deews fawas dahwanas daschadi ir isdalijis, ta ka tas illkatram ir par labu.

Drupas un druskas.

No Sundula.

Gudriba.

- 1) Luhl! duhschigais uf preekschu naigi dohdahs, Bet glehwais stahw un bihstahs pahrlahpt mehslus, Un lepnais krisdams smeeklus ween til plaujahs, Bet gudrais, luhl! schis pahrspehji winus wisus.
- 2) Bar draugu ne-iredsees ffreijofcho, Neds par eenaidneeku stahwofcho.

- 3) Neskumsti par fawu stahwofli, Ja tu nespehji ziteem lihdsa dohteess; Nespehji, ko fauz par kawekli, Waref' daschubahn tu glahbtees.
- 4) Ar fawahm dahwanahm neleelees, Un dohschanan ne-efi f'lohpis; Uf spohschajo fauliti luhkojees, — Luhl! klusi, bet spohschi ta spihd.
- 5) Nefawejees drohschi strahdaht, Drohsch' preeksch brahteem zihnitees; Duhschigais spehji wifu gahdaht, Glehwais ween til isbihsees.
- 6) Sinatniba ir muhkiseris, ar ko war dauds noslehpumu at-muhleht; wina ir it wisur deriga un leetajama: brihnumus ispehtihht, dabas parahdashanahs isprahtoht un mihklas usmineht, ko nesinatneeks bihdamees, pat baikodamees usluhko. Tadeht mahzees sinatnibas un tu buhfi dauds noslehpumu sinatneeks.
- 7) Nenodohdat fawus prahtus Johdu-mahtes mitelkam; Bet lai isreds „Brihwestiba“ Winus fawam dsihwoklam.
- 8) Zitu neneewa par wainahm, Ko winsch iraid darijis; Wainas iraid jau ikweenam, Kas schai sem dsihwojis. Ja tu gribi zita wainas smahdeht, Raugi pascha wainas tad isdeldeht.
- 9) Besapdohma jel neka nedari, Un ja pat leela sprauga ar' tu buhtu; Zaur ne-apdohmibu tu wari Saw' muhschinu wehl dariht gruhtu.
- 10) Grehkoht iraid — zilwegigi, Grehkos palikt — welnischligi, Grehkus eenihst — krisigi, Grehkus peedoht — deewischki.
- 11) Ta ka twaikons plascha juhra Pats few zetu spehji lausch, Nebihstahs, ja plohsahs wehtra, Winam pretim nikni gausch: Ta ar' ihstam wihram nahlahs Taisna zeka turetees, — Lai ar wehtras wirsu mahlahs, Winam nebuhs schlohbitees.
- 12) Ja ko leelu esi usnehmees isdariht, tad pahrdohma to wehl reis. Kas pats par fewi war buht lungs, tam wisa pasaule un wisf ir apafschneeki.

A t b i l d e s.

.. —: Mums schteet, ka Zuhu spreedums ir par dauds bahrgs. Gohbigus un beswainigus preekus nebuhs leegt. Tahdi preeki faldina dsihwes ruhntumu un spehina preeksch deenas darifchanahm. Zil mehse sinam, tad isefchanas mehds notikt fwehtbeenas pehz pusbeenas, kad deewakalposchana nobeigta.

J. Audsespedur: Stahfts par kohluses pill leekahs buht jauts, bet truhst beiguma. Esam fanehmufchi tikai weenu lohsni. Luhdsam adrefl **Rahdam basnizag-gahjejam:** Ja ne schai, tad 24. nummura. Paldeews! **Pahwil M. n:** Noschelojama gan ir ta „gruhta flimiba“, kas Zuhu pagastam jaseesch, bet klaiji tadfchu newaraim runaht par to leetu.

Latw. Uw. redaktors: J. Weide.

S l u d i n a s c h a n a s.

Blankenfeltes pagasta-teeja (Dohbeles aprinki) usajzina nelaita Blankenfeltes Gohf-lenu mahju ihpafschneeka

Kahrla Warrenais

parahdu bewejus un nehmejus, lihds 28. Junijam sch. g., tura deena schini leeta par weenigo isflehschchanas-terminu nolikta, ar jaween parahdeem pee schihs teefas usdohteess, jo wehlat neweens parahdu bewejus wairs netiks klaufigis un lihds schim terminam ne-usbewufchees parahdu nehmeji tiks likumigi strahpeti.

Blankenfelte, 14. Maija 1882. (N 17.) Preekschschd.: C. Friedrichsohn. (S. W.) S'rihw.: J. Fr. Haase.

No frohna Gltfchnumuischas pagasta-tee-fas teef isfludinahts, ka ohtbeem, 22 Junija sch. g., frohna Sufejas miichas Smerdel mahjias, eesch parahdu peedfihschchanas leetahm,

daschada mantiba

un wirtschajtas-leetas, tai wehrtiba no 300 rublu f., uhtupe wairakfihlitajem tiks pahrdohhta.

Ar Gltfchnumuischas pagasta-tee-fa, 14. Maija 1882. (N 240.) Preekschschd.: P. Dombrowsky. Teef.-s'rihw. pal.: J. Waldmann.

Bornsmindes pagasta-teeja usajzina wisus, kas nomirufcham puifim

Krischjahnam Lahze

ko parahda buhtu palikufchi, jeb kureem no nomirufcha tahdas peeprafichchanas jeb parahds nahktohs, schohs fawus parahdus, peeprafichchanas jeb malfafchanas wehlatais 14. Augusti 1882. gada schi usdoht; weh-laku wairs neweens netiks klaufigis un ar parahdu flehpejem tiks pehz likuma darihts.

Bornsminde, 28. Maija 1882. (N 49.) Preekschschd.: A. Gihlis. (S. W.) S'rihw.: J. Dufmann.

No Kumbres frohna pagasta-tee-fas teef zaur scho wiji tee, kas mirufcham Laschupes Klhiperu fainneekam

Kristam Wolnowsky

ko parahda palikufchi, ka ari tee, lam nomirejs parahda palizis buhtu, usajzinati, 21. Junija sch. g., kuresch par weenigo isflehschchanas-terminu noliktis, pee schihs pagasta-tee-fas atnahkt un fawus parahdus usdoht, ar to peedraufschani, ka sebaki neweens wairs ar fawahm peedohschchanahm netiks klaufigis, bet pehz likuma muhschiga klufuzeechana tiks uslikta.

Kumbres teefas-nama, 24. Maija 1882. (N 44.) Preekschschd.: J. Luikait. (S. W.) Pag.-teef. s'rihw.: A. Guntner.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rahditajs: Sinas. Nemirštiba. Weeniba dohd spehtu un pastahwibu. Rahds wahrds manai tautai. Wifiones bahwanas.

Sinas.

No Witebškas. Kä lastajeam sinams, tad Witebškä un winas aplahrtne dšihwo ari leels pulks Latweeschu, kureem kōhpä ar scheinenes Wahzu eedšiwotajeem ir fawa basniza un Lutereeschu skohla. Pehz apgehriba un eenahšchanahm spreeschoht, Latweeschi te ari ne buht naw panihkufchi, bet labi turigi kautini, ihpafchi tee, kuxi jau ilgakus gadus te eeweschuees un eemantofufchi paschi fawu grunti, to waj nu par dšintu lehti nopirkdami, waj ari us arenti nohmadami. Bet isglichtibas sinä gan gandrifs wisi ir palikufchi dascheem Widsemes un Kursemes nowadeem tahku pakatä. Daschi pat us Deewa namu tikai par gadeem kahdu reifi atnahš, un skohlahm te wehl atleef lohti dauds darba. Bet eekams par schilm no draudses pufes teef gahdahs, wispirms buhtu ruhpiigi jagahdä par draudses konwenta wihru eezelchanu un skohlas delegatu iswehli no Latweeschu pufes, tä lä tas jau ari Kurseme likumigi ir atkauts un scheinenes Wahzu draudse fen jau ir isdarihts. Pee tagadejahs kahrtibas palikdami, Latweeschi te nefad dauds nepanahks. Witebškas basnizai schim brihscham naw neweena Latweeschu pehrmindera. Ari tä fauktajä „basnizas skohlä“ naw nezig Latweeschu behrnu, lai gan fenaf te bijufi ihpafcha Latweeschu pehzpusdeenas-krafe. Waj nebuhtu laiks, ka tagad atkal to eetaifitu, kad ari no Latweescheem pascheem preekfch skohlas tiftu falafita jel skohlas kohrteta nauda? Kreewsemneeks.

Rihga. Rukat isdohtais Rihgas politechnikas mahzibu programs par 1882/83. gadu pasneeds ari schahdas sinas:

Zaur Wisaugstako pawehli no 10. Augusta 1881. g. ir Rihgas politechnika, kas lihds schim peedereja pee finanžu-ministerijas, peedailita tautas-apgaismoschanas-ministerijai.

27. Oktoberi 1881. gadä nomira ahträ nahwe kilmijas profesors Franz Webers, kas scheid bij 16 gadus uszihtigi darbojees un fakrahjis dauds nopelnu. Nelais ir ar fawu mihligo un laipno dabu un zaur tšchaklo darbibu eemantofis pastahwigu atminu. Wina weeta eestahjahs Lehrpatas priwat-dozenten Dr. Wilhelms Ostwalds.

20. Merzä sch. g. atstahja scheinenes politechniku inscheneeru finibu profesors Wilhelms Mitters un aishahja us Zirichi, pee turenens politechnikas (Schweizē). Wina weeta eestahjees par tiltu un dselzoku buhwes profesoru Gustavs Lang is Stuttgartes.

Schi mahzibas gada eefahkumä atstahja augstskohlu ari technologijas palihgs Friedrichs Naucks. Wina weeta eestahjahs Wilhelms Gentschels.

Slimibas dehl atstahja fawu weetu wingroschanas skohlotajs Bernhards Strafs. 1. Aprili eestahjahs wina weeta wingroschanas skohlotajs Engels is Berlines.

Mahzibas spehtu bij pawifam 44. No scheem strahdaja pee politechnikas 28 un 8 pee sagatawoschanas skohlas, kamehr 8 darbojahs abas weetas. No scheem bij pawifam 15 profesori, 1 sishmeschanas skohlotajs, 10 dozenti, 5 walodu skohlotaji, 1 tizibas mahzibas skohlotajs, 2 priwat-dozenti, 7 palihgi, 1 wingroschanas skohlotajs un 2 kaligrafi (skaisstrahstischanas skohlotaji).

Mahzektu bij 1881/82. gadä pawifam 766, pret 745 pehrnaja gadä. Zi Baltijas gubernahm bij pawifam 13, kas mahzijas semkōhpihu, 10 kilmiju, 1 lauku mehritchanu, 19 inscheneeru amatu, 24 maschinu inscheneeru amatu, 14 architektu amatu, 18 tirgotaja amatu, kōhpä: 99.

Diplomus dabuja pagahjuscha gadä pehz nolikta eškama 57. No scheem 57 dabuja 42 wehl ihpafchus usflaweschanas-raftus, prohti 7 semkōhpiji, 11 kilmiki, 2 mehreeki, 3 inscheneeri, 4 maschinu inscheneeri, 3 architekti un 12 tirgotaji. No scheem bij 9 is Rihgas, 5 is Baltijas gubernahm, 26 is Gelfsch-Kreewijas gubernahm un 2 ahrsemneeki. No teem 15, kas dabuja til diplomus ween, bij 1 semkōhpijs, 3 kilmiki, 5 inscheneeri, 3 maschinu inscheneeri, 2 architekti un 3 tirgotaji. No scheem bij 3 is Rihgas, 2 is Baltijas gubernahm un 10 is eelfsch-gubernahm.

Nemirštiba.

(Beigums.)

Desmit gadi bij pehz schi atgadijuma aistezejufchi un nogrimufchi muhschiba, kad kahdä pawajaras pehzpusdeenä kahds pawezs, labi gehrbees kungs kahpa par ar krummeem apaugufchu kalnu us augfchu. Winsch fafneedsa ar leelahm puhlehm kalna wirfu. Wisapfahrt pee wina kahjahm isplatijahs bagati labibas tihrumi.

„Es gan buhschu nomaldijeos no ihstā zela,“ sweschais fazija, „bet pasflatischanahs schē ir tomehr dauds lo wehrta.“

Ari ihpafchu wehribu sweschais zetotajs skatijahs us maso muischinu pee pascha kalna. Tur bij wifas ehlas lohti tihras, labibas lauki wiknodamees wiknojahs un dahrsi stahweja pilnds seedds.

Tomehr ne ween seedofcha daba un jaukais skats wilka skatitaja wehribu us fewim, bet ari un it ihpafchi winu eepreezinaja dahrsa apdšiwotaju jaurā, newainigā darboschanahs. Tur firmgalwis sehdeja us fuhnu benka un tureja khepi masu, skaisu behrninu. Sirmgalwim pee kahjahm spehlejahs sehns un meitene, newainiba preezadamees pee fawahm spehles-leetinahm. Par dahrsa widus-zelinu zereja lohti skaista gaspafcha ar it masu behrniu us rohtahm. Tilkhds behrni mahti eeraudšija, tee tezeja gawiledami-wina pretim, un pat mafinais us firmgalwja khepija steepa tai fawas rohziņas smaididams pretim. Wina apsehдахs firmgalwim blakus us fuhnu benka un ar behrneem spehledamees eepreezinaja firmgalwi.

Pee walejā lohga istabā sehdeja stalts, kahds 30 gadus wezs wihrs un rafstija tšchakli kahdu wehstuli. Lohgs, pee kura wihrs sehdeja, bij pa pufei apaudšis ar seedofcheem akaziju kohkeem. Winsch meta arween pa brihscham fawas azis us fuhnu benki dahrsā un rafstija tad ar preezigu waigu tahlak.

Dahrsa galā satōja jauks wihna-kalnuifsch. Schē nodarbojahs kahds wezaks wihrs wihna-kohlam farus apgraisfidams, lai ohgas labaki augtu. Kahda warbuht 15 gadus weza meitina ar dselteneem mateem winam palihdseja. Kahds sehns, warbuht meitenes brahlis, aplaifstija gurku dohbes.

Sweschais kungs apluhkoja ilgu laiku skaiso apgabalu, lihds kahds ganams pulks winu no tam istrauzeja. Bezais gans dšina winam garam awju baru, un zepuri pazehlis to sweizinaja.

„Mihlais draugs,“ sweschais winam usfauza, „kam gan peeder schi smukā muischina?“

Gans peenahza winam tuwak un fazija: „Mihlais kungs, ta ir Krasmus muischina.“

„Tā jau dohmaju,“ sweschais tagad teiza un pagreesahs aishrahbts fahaus.

Ta peeder Frizim Krasmus; winsch tur dšihwo ar fawu brahli Pehteri.

„Pastahsti man wehl lo par scho familiju. Es esmu par wineem jau preekfch ilgeem gadeem dsirdejis dauds laba un preezatohs lohti, kad teem ari tagad labi klahthohs.“

„Mihlais, sweschais kungs,“ gans fazija, „wirs muhsu mihtahs Deewa semites newar atrast labakus laudis, lä schee Krasmus un winu peederige. Tur Juhs wareet winus wifus redseht, tiklab wezu, lä jaunū. Sirmgalwis, kas sehch us fuhnu benka, ir wezais — Pehteris Krasmus, un skaista gaspafcha ir wina meita, muhsu sirsnigi mihtotā un zeenitā mahzitaja zeemahte. Pehteris Krasmus bij fenaf bagats un warens kungs pilsehtā un negribeja no fawa brahla Tritscha, lo tas tureja par weeglprahtigu, nefa sinah. Bet kad winam fahla pascham eet greift, Frizis bij pirmais, kas tam sneedsa palihdšigu rohlu. Kahdu deen Pehteris Krasmus abrauzā ar fawu meitu pee mums prafstos ratos un palika tur lihds schodeen. Bezais kungs man pats ir daudsreis stahstijis, ka winsch fawā bagatibā ne-efohht nefad bijis til laimigs, lä tagad nabadsiba. Un tas ir ari tizams, jo mehš wisi puhlejamees winam dšihwi padariht patihlamu, lai tas fawu fenako bagatibu un lepno dšihwi jo drihsal waretu aismiršt. Tas mums ari pa dafai ir isdeweos. Til weenigi winu mohza tahs dohmas, ka tam waijadsehs atstahst scho pasauli, bes ka buhtu spehjis ar faweem parahdneekem islihdšinatees. Schai sinā winu pat newar

apmeerinaht wina snohts, muhsu mahzitajs. Man pateesi jabihstahs, la schihs dohmas wina aifraidihß bes laika us winu muhschu. Wina brahlis Frizis buhtu tam labpraht lihdsejis, bet wisa wina manta ir fchi muischina, lo tas pa leelakai datai ar teem fawejeem ween apstrahda.

Sweschais nopuhtahs un jautaja pehz brijhtina tahlak: „Kas tas par wiuru — tur pee lohga?“

„Tas jau ir muhsu zeenigs mahzitajs, wisa fchi apgabala mihlutitis. Pee wina Zuhß wareet redseht, ka no nabagu kauschu behrna war isnahkt augsti mahzihts wihrs. Muhsu mahzitajs ir nabaga sweijneeka dehls. Kahdu deen' zeereja gar nabaga sweijneeka buhdu kahds schehlfirdigs lungs; sehns winam patika, un tas fuhtija winu skohlâ. Zahnis nebij flinks; winsch pahrspehja driht ween sawus skohlas-beedrus. Labais lungs sneedsa winam tahlak sawu palihgu, un fuhtija sehnu studeereht. Til-ko pusgadu Zahnis bij bijis augstskohlâ, tad nomira wina labdaritajs, un tad ari palihdsiba bij pagalam. Nabadsinsch newareja wairs studeereht. Bes tam waijadseja tehwan kreetna palihga. Zahnis negribeja atstahst sawejus bes palihga, tapehz atstahja skohlu un palika par sweijneeku. — Tê tam kahda deena gadijahs sawu tagadejo gaspaschu isglahbt no nahwes. Bezais Krasmus gribeja tam par to bagatigi atlihdsinahrt, bet palika pats nabags. Zahnim nu waijadseja nahkt lihdsi pee mums. Tê atkal bij Frizis klahr ar sawu palihgu. Winsch sawahka sawus gruhiti, fuhri fapelnitohß rubulischus, un Zahnim waijadseja eet us augstskohlu. Behz diwi gadeem winsch pahrnahza mahjâ, kâ mahzihts wihrs. Us prohwes-sprediki bij basniza til pilna kauschu, ka ahbols nebuhtu waresis nokrist semê. Schim waijag buht muhsu mahzitajam, semneeki fleedsa weens pahr ohtru, jo wezais mahzitajs jau bij kahds 80 gadus wezs. Zahnis nolika pee konstistorijas (basniz-teefas) kreetnu eskamu un dabuja to weetu. Al, mihlais lungs, es buhtu ari Zums wehlejis redseht to preeku, kahds waldija wisâ muhsu draudse! Bet jo wairaf preezajahs abi Krasmus un daira Serafine, kas tapa pehzaf wina zeenmahre. Es to ne-aismirschu, kamehr buhschu dschw.

„Bet kapehz mahzitajs dschw muischâ pee Krasmus; waj tad Zums naw mahzitaja muischas?“ sweschais prasija.

„Redseht, ta tas jau ar mahzitajeem ir,“ gans stahstija tahlak. „Wezâ mahzitaja muischa ir gluschi fakritusi un draudsei buhtu jaitais jauna. Bet to atkal mahzitajs un wina zeenmahre ne par lo ne-atkauj. Wini fapseechahs kâ waredami, kad til mums naw kas ja-isdohd. Mahzitajs waretu ari dschwocht dauds labaki un pilnigaki, nekâ tagad, jo draudse, lai gan naw bagata, tomehr negrib, ka mihlotam dwhefetu ganam kas truhktu. Tomehr neredß pee mahzitajeem nekahdu pilnibu, jo leelaka data no wisahm eenahschanahm tohp atdohra nabageem.“

„Un Frizis Krasmus?“ sweschais waizaja.

„Tur jau winsch ir leijsa pee wiurna-koehlem,“ wezis ahtri atbildeja. „Tas jau ir tas labais Frizis un ta dseltenmate ir Annina, wina jaunaka meita, un jaunakais dehls Dswalds tur apleij falatu dohbes. Es esmu weenmehr fazijis, ka wini wisu ir labi zilweki, bet wezais Frizis ir un paleel tas labakais. Wina fakamais wahrds ir: „Ustiziba us labeem zilwekeem naw mani wehl nekad peewihlusi,“ un pee fchi wahrda winsch ir turejees wisu sawu muhschu, lai gan weentreif zur sawu ustizibu pasaudeja wisu mantu un tapa gluschi nabags. Winsch galwoja preeksch ilgeem gadeem par sawu draugu ar wisu sawu mantu un ta isglahba to no leelas nelaimes. Bet draugs bij wiltneeks, un Frizis pasaudeja wisu. Laudis winu apsmehja ar wisu fakamo wahrdu. Frizis par to smehjahs, strahdaja jo tschalli, un aissstahw wehl schodeen to wiltneeku. Tschalli strahdadams tas eeguwa scho muischinu un nu jau war it brangi pahrtiikt. Ari winsch waretu dschwocht dauds labaki, kad til tapat, kâ mahzitajs, nedohstu leelako datai probjam. Zitadi winam eet it brangi. Behrni ari ir wisu labi apgahdati.“

Sweschineeka azis parahdijahs afaras. „Pateesi, Tu labais Frizi,“ winsch fazija pats pee semis, „Tawa ustiziba us labeem zilwekeem naw Dewi peewihlusi.“ Tad winsch atgreesahs un sneedsa ganam rohku.

„Baldeews, mihlais draugs, par to, lo man pastahstijahst. Saule ees driht semê; tapehz parahdeet man zeku, pa kuru waru aiskluht Fritschâ muischâ.“

„Ro?“ wezais jautaja. „Warbuht eseeht winam labs draugs?“

„Tas esmu gan.“

„Al, kahds preeks tur nu buhs! Nahzeet ween, mihlais lungs.“ Bezais gan gahja papreekschu, lihdsi tee fasneedsa zeku, kas weda tairni us muischianu.

„Ar Deewu!“ sweschais fazija mihligi. „Es esmu nodohmajis schê kahdas deenas palikt; warbuht ka wehl fatiksimees.“ Sweschais gahja pa eerahdito zeku us muischinu un gans atgreesahs atpakaf pee sawahm awihm.

Saule bij jau nogahjust un jauks pawafaras wakars nolaides pahr wisu semi. Puku seedi isplatija faldu, patihkamu smarschu.

Behteris Krasmus sehdeja jauka puku lapenê un preezajahs par jauko wakaru. Tê peenahza pee ta wina snohts, mahzitajs Zahnis, un fazija: „Us riht' deenu Zuhß wareet, papin, it ihpafchi preezatees.“

„Mihlais dehls,“ firmgalwis atbildeja lehni. „Zuhß, mihtee, dareet wisu manu dschw par pastahwigeem preekeem.“

„Riht' ir debess-braukschanas deena,“ Zahnis runaja tahlak; „riht' es grihu peepildiht Zuhß karstako wehlechanohß un faziht spredeki par Zuhß wisumihlako tematu.“

„Par“ — — firmgalwis jautaja ar preezigu waigu un sinaja jau eepreeksch, par lo mahzitajs gribeja runaht.

„Par nemirstibu jeb muhschigu dschwofchanu, mihlo teht.“

„Baldeews Lew,“ Behteris Krasmus fazija. „Lai gan es wairs neschaubohß, ka pateesi ir kahda jaukala seme, jaukala dschwofschana, tad tomehr man patihk klausitees Dawus wahrds swehtâ weeta. — Al, kaut es spehtu to pahrliezinaschanohß, kas tagad mahjo manâ firdi, kâ kahdu dahrgu mantu atstahst katram, kas wehl netiz un schaubahs. Scho pahrliezinaschanohß nespehj nekâs wairs zilwekam atnemt, nedß ari kahda wihsê isrunaht, jo zilweks to neredß ar azihm, bet to fajuhst — wina firds.“

Tomehr pee scheem wahrdeem usnahza Krasmum behdigas dohmas. Winsch atzerejahs, ka Frizis daudseem bij palizis parahda.

Zahnis manija ari wezâ wiura dohmas un fakla to meerinaht, fazidams: „Kâ Zuhß wareet ta, mihlo teht', sawu dschw newaijadsigâ wihsê dariht ruhktu? Deews peedohd katram, kas sawus grehtus pateesti noschello, bet Winsch negrib, ka zilweks pats sawu dschwofchanu padara wirs semes par nepanesamu un ruhktu. Ustizatees Deewa schehligam un labam prahtam. Winsch Zums ir til daudskahrtigi parahdijis sawu ne-ismehrojamo schehlastibu un spehj ari Zuhß pehdigo un leelako wehlechanohß peepildiht.“

„Mihlais Zahni,“ firmgalwis atbildeja, „es tizu Deewa schehlastibai. Bet kad mehß no Wina pagehram to, kas naw eespehjamß, tad ta ir Deewa schehlastibas neleetiga walkaschana.“

„Mihlo teht“, Deewa wahrdu fludinatajs fazija us winu. „It ihpafchi mums, kas esam no Deewa til dauds schehlastibas dabujusch, nepeenahlahß buht tahdeem mastizigeem. Kad mehß newaram ar ustizibu us Deewu luhkotees, ka s gan lai tad to spehj? Deews gan muhsu laikos brihnumus nedara, bet mehß abi esam tomehr jau deewogan fajutuschi, ka Deewa zeki ir brihnischligi.“

„Tas gan ir teefa, ka Deewa zeki ir brihnischligi,“ firmgalwis fazija un falika rohlas, kâ us Deewa luhgchanu.

Abi palika kluflu. Til no tahlenes atskaneja pulstena skana, kas kâ kahda balsis is dauds jaukafas pasaules krauzeja wakara kluflu.

Tê us weentreif atskaneja no muischas platfcha sawads trohksnis. Bij dsirdamas wairaf zilweku balsis un stipra sunu reeschana. Dahrsa wahrta tapa ahtri atranti walâ un Frizis Krasmus tezeja zil ahtri ween spehdams us kluflu lapeni. Zahnis dohmaja, ka buhschoht notikusi kahda nelaimi, tapehz steidsahs winam preti. Tê Frizis winu aplampa un skuhpstija bes mehra, un tapat tas ari darija ar Behteri. Par welki abi apwaizajahs, kahda eemeßla dehst winsch ir tahds preezigs. Behz laba brihscha Frizis fakla runaht un afaras tam riteja straumehm is azihm.

„Mani mihtee, mana zeriba un ustiziba us labeem zilwekeem naw mani wehl nekad peewihlusi. Zuhß brihnatees un dohmajett, ka stahstu Zums kahdu pakafu. Mans draugs Indrikis, par lo preeksch 21 gada galwoju, ir mahjâ, ir tepat. Winsch ir is Amerikas rakstijis wairaf wehstules, bet kad nedabujis atbildes, tad nahzis pats, lai islihdsinatu sawu parahdu un peerahditu, ka ustiziba naw nekahds leeks eedohms, naw pakafa.“

Behteris un Zahnis wehl nespehja neko atbildeht, kad jau sweschais lungs ar Serafini pee rohlas eenahza lapenê.

„Nahzeet schurp, wisu, wisu mani mihtee,“ winsch sauza, „un alyksojeet draugu, par kura ustizibu es nekad wehl ne-esmu schaubijees.“

Pateefi waru tagad iffaukt lihds ar flaweno dseefmineeku: „Ro eefſchfiga balfs Tew leezina, tas dwehfeli nekad nemahna.“ „Mih-
lais draugs,“ winſch runaja aiſgrahbts tahtak, „kad Tu ari buhtu
pahrnahzis, ka pehdigais nabags, tad tomehr Tu buhtu mani atradis,
ka draugu. Bet zaur tam, ka efi bagats, Tu man padari nezere
teu leelu preeku. Man Tawas naudas newaijag, bet manam brahlim nu
ir palihdſehst un pehdigahs behdas no wina atreentas.“ Winſch uf-
luhkoja labu brihdi ſawu firmo brahli un tad ſazija raudadams: Mih-
lais brahli! Taws gohds ir glahbts, — Taws wahrds ir atfal tihrs!“

Tagad palifa wiſi labu brihdi kluſu. Pehteris Krafmus ſtab-
weja kluſu, nekultedamees. Wakara faulite apſpihdeja firngalwja
preezigo waigu. Debeſchfigs meers pahrelahja wina ſeiju; wina peh-
diga un firfnigala wehleſchanahs bij peepildita; Deews winam bij to
dewis, ko winſch nebij zerejis, ko winſch newareja un nedrihſteja
wairs zereht. Winſch iſteepa ka ſwehtidams ſawas rohkas pahr fa-
wejeem un ſazija:

„Dſihwojeet ſweifi — ar Deewu, ar Deewu, un tizeet wiſi —
wiſi — wiſi — ka teeſham ir Deews un ir nemirſtiba — ir muh-
ſchiga dſihwoſhana!“

ſchee bij wina pehdigee wahrdi. Ka noguris zetotajs — winſch
nolaidahs uf fehdeſka; wina galwa nolahrahs uf kruhtim — winſch
bij ſcho paſauli atſtahjis un eegahjis muhſchiga dſihwoſhana.

Zbihiuſchees Zahnis, Frijis un Indriks peenahza klah. Bet
kad Zahnis apluhkoja aiſgahjuſcha waigu, winſch pazehla ſawas roh-
kas uf debeſim un ſazija: „Luhſim Deewu, lai winſch ari mums
peeſchfir tahdu pehdigu ſtundiu. — Winſch ir debeſis eemantojis.“

„At, mans mihtais brahli, tad ſchaj preeka wehſtij waijadſeja
atneſt Tew nahwi!“ Frijis ſazija raudadams, bet apmeerinadamees
winſch wehl peelika klah, „bet ſwehtigu nahwi.“

Serafine nometuſees pee ſawa tehwa uf zekem pee ſemes un
raudaja. Ari leelake behrni raudaja, bet maſais trihs gadus wezais
Zahnitis ſazija brihndamees: „Kapehz Juhs raudat? Weztehws jau
naw nomiris; winſch til gu!“

„Tew taiſniba, mihtais behrn,“ mahzitajs ſazija, zaur behrna
eeſtiprinahts, „winſch teeſham gu!“

Un no wakara puſes atſpihdeja wakara-ſwaigſne ne-aprakſtamâ
ſpohſchumâ.

J. N—g.

Weneniba dohd ſpehku un paſtahwibu.

Spehtus kophâ weenodami,
ſtiprinu mehs panahſim;
Rohku-rohta eelidami,
Wiſigruhtato pahraweſim.
Kas ſchelteem ſpehkeem
Ne-eepſehjams, nepahrawarams,
Tas weenoteem un ſeeteem
It weegli panahrams un darams.“

Daba, ſchi paſtales beſgaligi leela ehka, ir dſihwa grahmata,
kas ne tilai dohd leezibu no winas warena, ſpehzigâ rakſtitaja,
kas ſaka: „Es eſmu tas, kas Es eſmu“; bet kas ari mums
peerahda, ka no pat wiſu leelakâ radijuma lihds maſakajam kuſtoni-
tim wiſs atrohdaſs ſakara un ka kehdes lohzeſki, weens eelſch ohtra
weenoti, feenahs un karajahs kophâ, lai ſawam noluhkam kalpotu.
To kahds flawens dabas pratejs peerahda, ſazidams: „Zits pret zitu
jihnina un tomehr wiſs zaur wiſu un preeſch wiſa paſtahwiba“.

Saule peewell ſemi, ſeme mehnefi un weena leetina ohtru lee-
tinu leelaja Deewa radiba. Lai ari katrai ſaws ihpats ſpehks, kas
zitus eerauga par ſaweem eenaidneekem, tad tomehr peewilzeja, wee-
notaja ſpehks patur wirſrohku un uſwareſchanu.

Putniſch uſmelle putninu; jihnahs ſawâ ſtarpâ uſtureſchanas
panahſchanâ; pahrawar un teel pahrawehts. Kohps lohpu, ſwehjs
ſwehru meſle un atrohd, un jihnina weens pee ohtra paleek un turahs.
Kohks pee kohka augdams, zits zitu aiſſtahw no aſahm un wehtrahm,
kas tohs draude no ſaknem iſgahſt, un ta puſchko dabu un dohd zi-
teem radijumeem pawehni un patwaru. Pulites daſch-daſchada flai-
ſtumâ, weena par ohtru un wiſas kophâ, greſno un rohâ ſemi, pa-
tihtamu ſmaſchu aplahrtne iſelpodamas un iſplaidamas. Skudra
ir maſs kufainitis, bet apluhko winas kohpibas darbus un panahlu-
mus! Witte, weena par ohtru un wiſas kophâ, zita zitu aiſſtahwe-
damas, pahrawar un aiſſen ſawus eenaidneekus, ſaldu medutiau
lahrites krahdamas.

Kad ſlatamees atpakak, pee wehſtires pawedeena turedamees
tad redſam, ka tautas un walſis zehluſchahs un nodibinajuſchahs.
Zilweks uſmelleja zilweku; weentukam tam bij ſchaulſhaligi, pat ne-
eeſpehjami paſtahweht. Zilweſi weenajahs jihnidamees kophâ uf pa-

ſtahwigu ſadſihwes nodibinaſchanu. Gimene fehjahs pee gimenes,
peenehima ſawſtarpigis panahlumus un eeraſchas; atſina to par launu
un ſcho par nederofchu, mahzijahs zita no zitas, un puhlejahs katra
preeſch ſew un ari preeſch wiſeem. Ta iſauga tautas. Laika un
ſadſihwes buhſchanas ſazehla tautas brihſcheem weenu pret ohtru;
tahs jihnijahs, pahrawareja un tapa pahrawaretas: lihds pehdigi mah-
zijahs zita zitu atſiht un zeeniht. Zihninſch uf jihnina, un tomehr
paſchahm pa datai nejuhtohht, neſapohhtohht — ſlepna weenibas ſaite tahs
fehja un ſaweenoja: atſina pehdigi, ka weena beſ ohtras newar buht.
Ko weena nemahzeja, to mahzeja un ſinaja ohtra; kas weenai truhka,
tas ohtrai bij pahrmehra. Tirgoſchana ſahka ſelt un ſaht; turiba
un bagatiba peenehmahs, un lihds ar to mahſla un ruhpneeziba, iſ-
glihtiba un ſinaſchana ſahka plaukt un ſeedeht.

Atſina ari, ka weenai jadſihwo ohtrai blakam, ka nemeers un
naisd jaleek pee malas un wiſi ſpehki jalohka uf eelſchfigo labklah-
ſchanahs un gara kohpſchanu, lai eepſehtu ſawu paſtahwibu uſtureht.
Noprata, „ka meers baro un nemeers iſpohſta“, un ja padohſees laiſ-
lumam un kuhtribai, tad ahtri jo ohtrai paliks par laupijumu un
eekritihſ wehrgu pinektds. Wiſi lohzeſki ſahka nepeekudami darbo-
tees un ſtrahdaht paſchi ſawas mahjas, ſawas rohbeſchâs. Meſchi
un purwi, ſili un ganibas pahrawehrtahs augligds lauſds un dahrsds.
Semkohpiba plauka un eenehima zeenijamu weetu; laudis redſeja un
atſina, ka no winas tilai wiſa labklahſchana un paſtahwiba atlehza.
Gaiſmas gars aiſſina tumſibu un ſaſpahrdija aprohbſchſchânas
zeetokſchus. Ihpahſchi tizibas atjaunoſchana jeb reformazija atneſa
gaiſmu un — gara brihwibu. Sinahſchanas un attihſtiba jihnina
ar tumſibu un ne-attihſtibu gahja arween uf preeſchu un parahdijahs
wiſur un wiſds laiſds, ka uſwatetajas. Zehlahs zilweku weenofcha-
nahs. Tee, kas weenadus zenteenus un mehrlus ſewim bij ſproudu-
ſchi, dewahs kohpâ uf beedribu ſlehgschanu, lai jo weeglaki un ahtraki
tohs panahktu. Iſzehlahs tirgoſchânas, ſemkohpibas, labdarifchânas
beedribas u. t. j. pr.

Kas behreem flohkas, tas jaunekteem, jauneklehm un wiſreem
ir beedribas. Un jo wairak mehs ſawu buhſchanu un uſdewumu at-
ſihſtam un pahrdohmajam, un jo wairak eſam mahzijuſchees un pee-
dſihwojuſchi, jo wairak ari ſajuhtam ne-aprohbſchſchotu waijadſibu,
weens no ohtra mahzitees, dſredeht, redſeht, labu no launa iſlohbicht
un to patureht. Beedribas mahzamees aiſſpreedumus atſiht un no-
wehrt, neſapraſchanu iſſklaidroht, gaiſmu un ſapraſchanu daſchâ ſina
eemantohht. Tur juhtamees brihwi, ſwabadi un weenadi ſawds zen-
teendds un panahlumds. Augſts un ſems, mahzihts un nemahzihts,
bagats un nabags, ſaimneeks un kalps, wiſi juhtahs ka dſihwi wee-
nadi beedribas lohzeſki. Wiſi fehj un wiſi ari plauj. Lai ari maſu-
minſch to graudinu, ko iſſehj, tad tomehr, pee weena ahtrak un wai-
rak, pee ohtra wehtrak un maſak, tee ſawus augtus neſihſs. Waj ne-
juhtamees tahdts kohpibas brihſchds no kahdas augſtakas, ſazifim —
mihleſtibas-ſaites zits ar zitu weenoti, ta ka muhſu brahku likteni
paleek ari par muhſu paſchu likteni? Waj nenomanam tahdts ſa-eſcha-
nâs, ka mehs weens beſ ohtra nekas ne-eſam, ka weenam waijag
ohtra, ka weena paſcha drauga dahwana un ſwehtiba war kuhſto-
ſcheem buht par labu? Tur war jaunekki ar jaunekteem, wiſri ar wiſ-
reem, kaimini ar kaimineem, tahki un tuwi, kas warbuht nedekahm
un mehneſcheem neſa-eetahs un pat nepaſihſtahs, mahzitees weens
ohtru paſiht un zeeniht, draudſibu ſlehgt, atjaunoht un ſtiprinaht, un
mahzitees paſiht, kahdi mehs eſam weens pret ohtru un kahdeem
mums weenam pret ohtru jabuht. — Tur mahzamees paſiht un at-
ſiht zits zita weeglumus un flohgas; tohs paneſt un drohſchibu un
ſirdibu mohdinahht un uſtureht, lai apalkſch liktena naſtas nelluhpam
un nepaſaudejam wiſribu un zeribu; preekus un laimi pawairoht un
uſtureht; atgahdinahht, ka weenumehr ſaules ſpohſchums neſpihdehs,
bet parahdifees ari tumſchi padebeſchi ſadſihwes zelâ. Lai netaujahs
no laimes un preekeem ſewi ſawalſſinatees, bet weenmehr ir nomohda
un gatawi, ar wiſeem labeem lihdsſekteem liktena nepaſtahwibai ſtahtees
preti. Lai waram, wahrdu ſaht, dſeedaht:

„Tur lai pilda mihleſtiba,
Ihſta brahku ſatiziba
Sirdi, prahtu,
Dſihwes lahtu.“

Saldaſ meers lai wiſus ſaiſta,
Meelſtinu kad kauſds laiſta —

„Tu un Tu“
Uſ muhſchibu!

Kurfu dehli, Latwju meitas,
Efeet teikti — isflawetas
Scheijenē,
Tahlenē.

Tautas-dseefmas lai atflan,
Kur ween Kurfus lohpa man'
Satizibā,
Newainibā.

Kas ween Latwju tautu sin',
Lai muh' wahrdū gohdam min'
Bafaulē,
Wehsture."

Tā redsam, kas zilweks zilwekam zaur weenibu un ihstu mihlestibu war buht, ja tikai neleekahs no aisspreedumeem pahrwaretees un weenibas juhsmas nenoflahpē un nenomehrdē no saw- un paschmihlestibas. — Wiseem ir weenadas teesibas. Bet ari latrai kahrtai, latrai buhschanai ir saws swehtums, sawa patstahwiba jafargā un jazeenā. Mehs nedrihstam to aiskahrt un to johstu raifihst, kas muhs zitu pee zita fatur; nedrihstam tohs pamatus no-ahrdiht, us kureem daschadas kahrtas un buhschanas ir zehluschahs. Zweenam meefas lohzeelim ir saws peenahlums un saws usdewums. — Wiseem jabuht jautrā, patihlamā-faskanā. Neeens nedrihst Absaloma lohmu spehleht, pehz patihschanas lischleht un preezatees par peekritejeem: jo tad fini, ka us besdibina stahwesi, kritisi un ari zitus lihdsā nogahstsi. Kaunees fahzht: „Nenem to, kas man peeder, bet dohd man to, kas Tew peeder!“ Zeeni un fargā zita mantu, ihpafchumu, kahrtu, buhschanu un tautibu, zaur tam tu pats sewi, sawu gohdu, mantu un sawejus, sawu tautu un tautibu zeenisi un usturesi — stiprumu un pastahwibu dsemdesi un paturesi.

„Ko es daru zitam, to pats sew;
Weenibā spehls ir man un Tew.“

R. Schiller.

[Kahds wahrds manai tautai.]

Man buhtu dauds ko runaht ar tewi, mana mihlā Latweeschu tauta, jo tas laik, kurā mehs dsihwojam; paleef ar iklatru deenu raibaks. Weens grib scho, ohtris to, un deemschehl pat ir japee-dsihwo, ka dasch eedrohschinahs nosaukt par Latweeschu tautas eenaidee-neeem un pretineeem wihrus, kas teizami publejahs Latweeschu tautas labā. Pee Bahbeles tohrna zits zitu nesaprata, ko runaja; tagad pee mums Latweescheem daschbrihd zits zitu n-saproht, ko grib un wehlahs. Zukas pee mums ir palikuschas til leelas, ka par iklatru leetu negribu runaht, par ko gan waretu un wajjadsetu ko runaht. Tamdeht runaschu tikai par weenu leetu, — prohti par muhsu tautas-flohlahm. — Latweeschu tautas druwā aug dascha jauka pukire. Weena no tahm jaukalaham man leekahs buht — muhsu tautas-flohla. Zil esmu dsirdejis no wihtreem, kas pasihst Wahzemes tautas-flohlas, kas tadfchu buhs tahs wisu kreetnahs wisā pasaulē, tad muhsu Latweeschu tautas-flohlas, wispahrigi nemoht, Wahzemes tautas-flohlahm war zeenigi stahtees blakam, ihpafchi, kad eewehro, ka pee mums flohlas laik pehz likuma naw wis 6 gadi, bet tikai 3 seemas. Un tomehr daschi tauteeschi un ari kahds netautoetis staipidamees staipahs gar muhsu tautas-flohlahm, wehledamees, lai tagadejā pahrwaldischana par tautas-flohlahm tiktu atnema un winas weekā nahktu kahdi no augstahs waldibas eezelti amata-wihri jeb eerehdni, kas stahw apalsch tautas-aggaismoschanas ministerijas. Lai, senatora rewisijai peepalihdsoht, jo drohschi waretu panahkt tahdu pahrgrohsichanu muhsu tautas-flohlās, tad kahdi sinami lungi ir eefneegufchi tautas-aggaismoschanas ministerim, geheimrah-tam, tai sinā luhgschanas-rakstu, no ka „Latweeschu Awises“ un ari ziti laifraksti sawā laikā sinoja. Tahdeem luhgschanas-raksteem ir mas swara, ja aif teem nestahw pati tauta. Tā tad ne sen kahda Wahzu awise jau sinoja, ka eijoh aplahrt jeb wafajotees aplahrt pa Latwiju — wihreli, kas schenkōs un krogōs fameklejohst laudis, lai tee isfah-foht sawu wehleschanahs, ka tautas-flohlas tiktu atswabinas no sawas tagadejahs pahrwaldibas u. t. j. pr. — Ari es esmu dsirdejis, ka us tahdu wihsi daschōs apgabaldōs luhgschanas-raksti teekoht sagata-woti un paraksti preeksch tam sadabuti. Es nestnu, waj augstā sena-

toru rewisija us tahdeem raksteem greefths sawu wehribu jeb nē; ari par to nespreedischu, waj no augstahs waldibas eezelamee flohlu rewidentu, kas pastarpahm un weetu-weetahm pahrluhlotu muhsu tautas-flohlas, to leetu labaf pratihis un isdarihōs, nelā muhsu tagadejee flohlas pahrluhli, kas ar muhsu flohlahm, tā fahohst, ir fa-angufchi lohpa. Muhsu augstā waldiba, kas allasch sin, kas mums un walfstij ir par labu, pati sinahs labaf, kahdi fohki schai sinā buhs sperami. Es pehz sawa prahta dohmaju tā: Saimneeks, lam aug laba labiba un kas ar iklatru gadu paleef turigaks, lehti nepahrgrohsa sawus laulus; zaur leeku pahrgrohsichanu nahf atfehjas un flahde. Tā tad ari buhtu stipri ja-ahdohmā, pirms muhsu tautas-flohlas, kas tadfchu nefs labus augtus, nostahda us ziteem pamateem un tani eegrohsa zitu kahrtibu. — Es negribu fahzht, ka es newaru pahrfkatitees, bet tas man gan ir klaiji jaleezina, ka es, jebfchu jau daschu gadu flohlas druwā strahdaju un tiklab Kurfemi, ka ari Widsemi itin labi pasihstu, ne buht ne-esmu manijis, ka pati tauta — isnemoht kahdu retu, lam fewischi eemefli un mehrki — wehletohs, lai tautas-flohlas taptu schkirtas no basnizas un lai tahs paliktu pawisam zitadas. Turpretim sawōs dauds gaddōs un wisur esmu redsejis un dsirdejis, ka pati tauta dsiki un fahpigi noscheklotu, kad winai tautas-flohlu sinā tas taptu nemts, ko ta zaur ilgeem gadeem un leeleem puhlineem un upureem ir panahlusi. Man schleht, ka tee wihri, kas wisu-wifadas wehleschanahs, ko katris isdohmā un zel preekschā tautas wahrdā, weeglprahrigi spehle ar tautas juhtahm un tautas gara-man-tahm. Wini paschi gan laikam sinahs, ka tahdai spehle buhs reifi jabeidsahs, bet leelais kauschu bars to nesma un tamdeht dasch leekahs newifoht un nemanohst apmulsinatees un peemulsinatees us raksteem, kas ne buht to ne-issaka, ko pati tauta wehlahs un grib. Bes tam muhsu leele tautas aplaimotaji, ja winu wehleschanahs tautas-flohlu sinā peepilditohs, uskrautu tautai ne wisai masas malfschanas. Tagad flohlu pahrwaldischana un pahrluhfoshana nemalfā tautai ne grafcha; zitadi tas buhtu, kad taptu eezelti fewischi waldibas pahrluhli, kas sawu darbu nestrahdatu wis par welti. — Es mineto wehleschanahs newaru fapraft ari wehl schihs leetas deht: Muhsu tauta dsihdamees dsenahs pehz paschwaldibas un paschaklahm teesibahm. Un schi dsihschanahs ir laba un schee zenteeni ir teizami, jo kas nefs nastas, tas ari grib lihdsispreest un lihdsrunaht. Tautas-flohlas sinā mums, paldeews Deewam, ir paschwaldiba, pee kuras nem dalibu wis tee, kas peedalahs pee flohlas ustureschanas. Waj nu naw tihri jabrihnahs par to, ka daschi scho paschwaldibu grib atdoht, un leelako dafu no muhsu tautas-flohlahm likt apalsch pahrwaldibas, no kuras pufes preeksch scho tautas-flohlu ustureschanas un winu wajjadfibahm nenahf nekahda palihdsiba: Ta ir leela schehlastiba no muhsu Augstahs Waldibas, ka Wina mums ir atwehlejusti, lai paschi waram gahdaht preeksch sawahm tautas-flohlahm; bet ari ta ir leela schehlastiba, ka Waldiba mums atwehl, lai ari paschi — apalsch ministerijas stahwedami — waram pahrwaldiht un pahrluhfoht sawas tautas-flohlas un tā ihpafchi gahdaht par to, kas ir derigs un labs preeksch jaunahs pa-audses. — Tee ir nepateizigi un warbuht ari ne wisai fapratigi, kas luhdsahs, lai schi paschwaldibas teesiba jeb schehlastiba mums tiktu atnema. Zitadi tas buhtu, ja Augstā Waldiba redsetu, kad netikliba, netiziba un ne-ustiziba flohlās augumā aug, un tad Wati no Sewis mums to atnemtū, ko schehligi atwehlejusti. Bet tā tas, paldeews Deewam, naw. Tā tad es zeru, ka muhsu tautas-flohlas ari us preekschu wehl swehtigi strahdahs us ta pascha pamata, us ka tahs tagad stahw. Kahds flohlas draugs.

Wifiones dahwanas.

Seemet-Durbes draudse	10 rubl.
Talsu dr.	35 "
Jelgawas Latweeschu lauku dr.	25 "
Piltenes dr.	10 "
R. Mäder.	